

Hírlevél

XIX. évfolyam 2022/2. szám

AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAK EGYESÜLÉSÉNEK NEGYEDÉVES HÍRLEVELE

Októberben Egyesülésünkhöz csatlakozott könyvtár bemutatkozása. Kódex kiállítás, ahol a gyűjtemény valamennyi kódexét egy időben tekinthették meg a látogatók. Tanfolyamok, melyek segíthetik az eligazodást az MTMT építése, a tudománymetria, a digitális objektum azonosítás területén. Könyvajánló megoldások és elkészítés.

Lapozzák fel az EKE legfrissebb Hírlevelét!

Török Beáta

Szerkesztői megjegyzés: Az EKE Hírlevelben az eddig kényszerűen tördelt linkek helyett számozott utalót „1” helyezettünk el a hivatkozásoknál, amelyre – a képekhez hasonlóan – rákattintva elérhetővé válik az adott weboldal. Gondoltunk azokra is, akik nyomtatva szeretnék olvasni a Hírlevelet, ezért a folyóirat végén összeállítottunk egy webográfiát, ez tartalmazza a teljes internetes hivatkozások listáját.

IMPRESSZUM

A kiadvány változatlan formában és tartalommal szabadon terjeszthető, felhasználható, nyomtatható, sokszorosítható és korlátozás nélkül közzétehető!

Lezárva: 2022. június 13.

Felelős kiadó: az Egyházi Könyvtárak Egyesülése elnöke

Kiadó: Egyházi Könyvtárak Egyesülése

Felelős szerkesztő: Török Beáta – tördelte: Tegzes Béla

Az Egyesülés székhelye: 1092 Budapest, Ráday utca 28.

A szerkesztőség címe: 1052 Budapest, Piarista köz 1.

E-mail: biblio@sapientia.hu Telefon: 1-486-4421

Online kiadás: ISSN 2416-0229

TARTALOM

	HÍREK, BESZÁMOLÓK	
	Gál Tibor: Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Tittel Pál Könyvtára	4
	Dobó Judit: „Mert ők őrizik az ti lelketeket”: Kódexkiállítás az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban	8
	Ásványi Ilona: VII. Szakkönyvtári seregszemle	10
	Tóth Beáta: Tudásszomj	17
	Flier Gergely: NEK-kiadványok, patrisztikai sorozat és folyóiratok	19
	KÖNYVTÁR – TUDOMÁNY	
	Dr. Dudás Anikó: MTMT – Mi mit jelent a Magyar Tudományos Művek Tárában? Tudományometriai elemek	21
	RÖVIDHÍREK	
	Magyar márkák, magyar plakátok	34
	Rövid összefoglaló	36
	KI KICSODA AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAKBAN?	
	Török Beáta	38
	KITEKINTŐ	
	Bilicsi Erika, Virág Gabriella: Tudományos tartalmak online azonosítása	43
	A KÖZGYŰLÉS ÉS KONFERENCIA PROGRAMJA	
	Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése éves találkozója, Pannonhalma, 2022. június 27-29.	48
	ÖRÖKZÖLD	
	Havasi Zoltán	52
	WEBOGRÁFIA	54

BESZÁMOLÓ

AZ ESZTERHÁZY KÁROLY KATOLIKUS EGYETEM TITTEL PÁL KÖNYVTÁRA

► GÁL TIBOR

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Tittel Pál Könyvtára

Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Tittel Pál Könyvtára nyilvános szolgáltatást ellátó felsőoktatási szakkönyvtár. Szervezetileg két könyvtár alkotja, ezek Egerben és Jászberényben működnek.

Az egri könyvtár 1949-ben alakult, amikor elindult a városban a pedagógusképzés. 2016-ban vált egyetemmé az intézmény, 2021. augusztus elsejétől lett fenntartója a katolikus egyház. Egerben a Líceum műemléki épületében három szinten várja olvasóit az egyetemi könyvtár. Jászberényben 1959 óta működik önálló könyvtár, 2000 óta nyilvános gyűjteményként. Korábban a városban folyó tanítóképzés igényeit elégítette ki, ma is alapvetően a pedagógia szolgálatában áll.

Tittel Pál nevét 2011-ben vette fel a könyvtár. A névadó, Tittel Pál (1784-1831) kezdetben teológiát tanult a Líceumban, majd a Specula, a líceumi csillagvizsgáló igazgatója, a matematika és a csillagászat tanára lett Egerben. Életét a gellérthegyi csillagda vezetőjeként és a pesti egyetem professzoraként fejezte be.

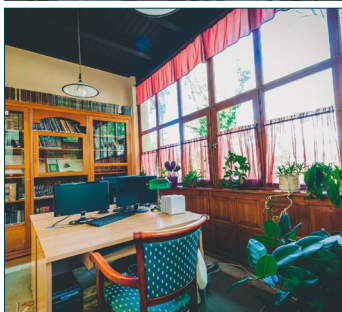
Egerben jelenleg 14 könyvtáros, egy könyvtári asszisztens, 2 tárlatvezető és egy szakképzetlen munkatárs dolgozik könyvtári státuszban. A tárlatvezetői feladatokat kollégáink a Főegyházmegyei Könyvtárban látják el egy több évtizedre visszanyúló együttműködés alapján. Jászberényben

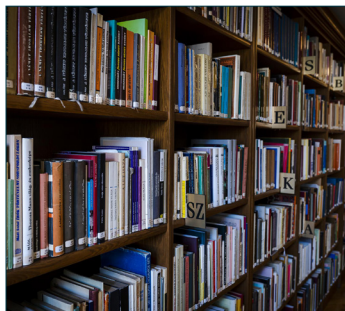
4 könyvtáros és egy részmunkaidős asszisztens végzi a könyvtári szolgáltatásokat.

A Tittel Pál Könyvtár gyűjtőkörébe tartozik az egyetemen futó képzések magyar nyelvű szakirodalmá, amelyben lehetőség szerint teljes körű gyarapításra törekszünk. Válogatva szerezzük be az idegen nyelvű szakirodalmat angol, francia és német nyelven. Gyűjtőkörünk az alábbi tudományterületekre terjed ki: bölcsészettudományok, társadalomtudományok, alkalmazott tudományok, természettudományok, művészetek, sport, szépirodalom. Kiemelt szakterületek – a két doktori iskolánk elvárásainak megfelelően – a nevelés- és történelemtudomány, valamint ezek határterületei.

Különgyűjteményeink közül megemlíthetjük muzeális értékű könyveinket. Az angol nyelvű Churchill-gyűjtemény 2200 kötete az angol államférfi saját műveit, a róla szóló szakkönyveket tartalmazza, ezt egészítik ki a Brit Birodalom 20. századi történetével foglalkozó életrajzok és monográfiák. Az EDK-EU különgyűjtemény az Európai Dokumentációs Központ részeként az Európai Unióról kínál könyveket és tájékoztató kiadványokat.

A könyvtár dokumentumainak visszakereshetőségét és az olvasók kiszolgálását Egerben Corvina, Jászberényben HunTéka integrált könyvtári rendszer biztosítja. A hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett több elektronikus szolgáltatást is biztosítunk a könyvtári portálon keresztül.

Felsőoktatási könyvtárként alapvető feladatunk a kutatástámogatás. Ennek érdekében a Tittel Pál Könyvtár részt vesz az egyetemi tudásvagyon előállításában, a hagyományos nyomtatott könyvek mellett hazai és külföldi tudományos adatbázisok, e-könyvek segítik a kutatókat (pl. ScienceDirect, SpringerLink, Scopus adatbázisok, illetve a Szaktárs adatbázis e-könyvei). Az eredmények disszeminációját szolgálja az intézményi publikációk repozitóriuma. A Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) gondozásával, a publikációs adatok kezelésével, illetve hivatkozások keresésével igyekszünk növelni a kutatói publikációk láthatóságát. Oktatóinknak rendszeresen tartunk tréningeket és workshopokat, de természetesen az egyetemi hallgatók kutatósmódszertani képzésében is részt vesz könyvtárunk.

A könyvtár oktatási térként is funkcionál, ahol szakórákat és képzéseket tartanak. Saját szervezésű közművelődési és tudományos jellegű programjaink mellett a könyvtár számos intézményi rendezvény számára biztosít helyszínt. Részt veszünk a nagy országos eseményeken (pl. Ünnepi Könyvhét, Múzeumok és Kutatók Éjszakája). Az egyetemi könyvtár és az egri Főegyházmegyei Könyvtár munkatársai által közösen szervezett időszak kiállítások a Líceum turisztikai kínálatát gazdagítják. Saját összeállítású ismeretterjesztő kiadványokkal és előadásokkal mutatjuk be az épület és az intézmény értékes múltját.

A könyvtár szorosan együttműködik az egyetemi Líceum Televízióval. Saját gyártású magazinműsorunk a Könyvjelző címet viseli. A könyvtár életéről, szolgáltatásairól, programjairól szól az Eszterházy Podcastek között havi rendszerességgel megjelenő Tittel Podcast.

A Líceum Kiadóval közösen dolgozunk az egyetemi tudományos közlemények, az Acta Universitatis de Carolo Eszterházy Nominatae különböző köteteinek megjelentetésén (DOI azonosítók adminisztrációja, a Virtuális Egyetemi Tudástár gondozása). A könyvtár kezeli az egyetemi irattárat is, ennek keretében épül a szakdolgozati repozitórium. Részt veszünk pályázatokhoz kapcsolódó elektronikus tananyagok feltöltésében. A „Családbarát munkahely” pályázat keretében – gondolva a gyermekekkel érkező levelező hallgatókra – egy gyermek- és babasarkot alakítottunk ki. Legújabb kezdeményezésünk a Mályva Polc, ahol a Mályvavirág Alapítvánnyal együttműködve a rendszeres szűrésekre és kivizsgálásokra hívjuk fel a figyelmet.

Legfontosabb partnerünk – már hosszú évek óta – a Főegyházmegyei Könyvtár. A közösen szervezett programok, különböző kiállítások rendezése során baráti kapcsolat alakult ki a két gyűjtemény között. Bízunk benne, hogy a közös fenntartó csak még jobban elmélyíti ezt a jó viszonyt, s hogy ez a kellemes és eredményes légkör fogja jellemezni a Tittel Pál Könyvtár kapcsolatát az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének más könyvtáraival, munkatársaival is. ►

„Mert ők őrizik az ti lelketeket”: Kódexkiállítás az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban

▶ **DOBÓ JUDIT**
Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár

A kiállításon készült
fotókat Tóth János
készítette.

Az MTA – OSZK Res Libraria Hungariae Kutatócsoport munkatársai, Körmendy Kinga, Lauf Judit, Madas Edit és Sarbak Gábor által készített, az esztergomi gyűjteményekben fellelhető kódexek tudományos leírását tartalmazó kötet bemutatásával egy időben, március 11-én nyílt meg az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban őrzött kódexek kiállítása Marton-Horváth Mária kurátorsága alatt. A sok egyéni és csoportos látogatót 2 vonzó kiállításon először volt látható együtt a gyűjtemény valamennyi kódexe.

A kiállított kötetek fél évezred kéziratosságot képviselő könyvkultúrájába nyújtottak betekintést. A bemutatott legkorábbi kódexek; Nagy Szent Gergely pápa leveleinek registruma 3 a 11. századból, amely kötet Franciaországban, Moissac bencés kolostorának szkriptóriumában készült, valamint a 12. századi, angliai eredetű zsoltárkommentár 4 Petrus Lombardustól.

A szemet leginkább elkápráztató darabok a liturgikus díszkódexek voltak. A budai miniátorműhelyben készült Graduale Strigoniense, ismertebb nevén Bakócz-graduále, 5 a prágai eredetű Ulászló-graduále. 6 Megtekinthető volt a nagyközönség előtt kevésbé ismert Psalterium Strigoniense, 7 valamint a 15. század közepén készült két esztergomi antiphonale (Antiphonale Strigoniense.

Pars aestivalis, ⁸ Antiphonale Strigoniense. Pars hiemalis ⁹), melyeket a 16-17. század fordulójától együtt használtak az Ulászló-graduáléval.

Egymás mellett volt látható a Bibliotheca két magyar nyelvemléke a 16. század elejéről; a második legkorábbi összefüggő magyar nyelvű bibliafordítás, a Jordánszky-kódex ¹⁰ és a Henricus Suso Horologium aeternae sapientiae című műve részleteinek magyar nyelvű fordítását és magyar nyelvű ájtatossági olvasmányokat tartalmazó Nagyszombati kódex. ¹¹

Az érdeklődők, akiknek nem volt lehetőségük meglátogatni a kiállítást, a Bibliotheca honlapján ¹² digitális formában megtekinthetik a tárlók anyagát, ¹³ átlapozhatják a kiállított köteteket. ¹⁴

SZAKKÖNYVTÁRI
SEREGSZEMLE 2022

VII. SZAKKÖNYVTÁRI SEREGSZEMLE

BESZÁMOLÓ

ÁSVÁNYI ILONA

Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár

A Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciója és az Országos Széchényi Könyvtár 2022. március 29-én immár a VII. Szakkönyvtári seregszemlére, a járvány miatt még mindig csak a tavalyi évhez hasonlóan videókonferenciára hívta az érdeklődő könyvtárosokat.

A délelőtti ülésvezető elnöke, **Villám Judit** (elnök, Magyar Könyvtárosok Egyesülete Társadalomtudományi Szekciója) technikai információi és bevezetője után **Kálmán Rita** (főigazgató, KSH Könyvtár) köszöntője következett, aki elemezve ismertette a szakmai nap programját.

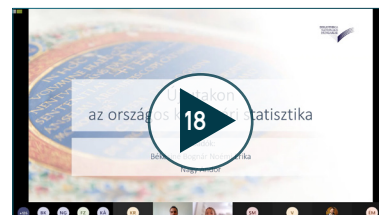
Első előadóként **Érdi Marianne** (főrestaurátor, Országos Széchényi Könyvtár) szólalt meg, **Mit tud egy könyvrestaurátor? A szakma jelene és jövője** címmel. Bevezető előadásában azokra a kérdésekre kereste a választ, hogy Mi a restaurálás célja? Mit jelent az állományvédelem? Majd – bemutatva a restaurátor munkáját: milyen tervezés előzi meg a restaurálási munkát, milyen anyagokkal dolgozik a könyvrestaurátor, mihez ért, miben áll a munkája, melyek a restaurátori munka elemei, milyen adminisztrációs kötelezettségei vannak a restaurátornak. Beszélt a könyv- és papírrestaurálás

képzés múltjáról, arról, hogy a folyamat megszakadt és nagy hiány van a szakmában jól képzett szakemberekből. Elmondta, hogy most azonban van remény arra, az OSZK új képzési tervében, hogy szeptembertől újrainduljon a szakmai képzés, 12 tanulóval, három éves tervvel, 1100 órában, sok-sok gyakorlati stúdiummal.

Ezt követően **Szalaváry Miklós** (restaurátor, ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár) az Egyetemi Könyvtár állományvédelmi gyakorlatát ismertette (**Könyvrestaurálás az Egyetemi Könyvtárban**). Általánosságban szólt a dokumentumok megóvásának helyes feltételeiről, arról, hogy milyen körülmények között milyen károsodások érhetik a muzeális könyveket. Az előző előadás kapcsán érintőlegesen szólt a restaurálási munkáról – más szempontokkal egészítve ki a feladatok sorát: pl. kémiai elemzés, fizikai vizsgálatok, a kötetek kultúrtörténeti-tartalmi megkutatása. Végül néhány kifejezetten sikeres restaurálásra mutatott példát a könyvtár állományából.

A két restaurálással foglalkozó előadás után **Új utakon az országos könyvtári statisztika** címmel **Nagy Andor** és **Békésiné Bognár Noémi** (mindketten kutató-elemző, informatikus könyvtárosok, Országos Széchényi Könyvtár) a megújult statisztikai adatszolgáltatásról, a megváltozott adatlapról beszélt. Arról az útról, hogy milyen erőfeszítéseket tett a Könyvtári Intézet azért, hogy a könyvtári statisztika reális, valós, áttekinthető, hatékony és jól használható legyen, mind az adatközlők, mind az adatelemzők számára.

A Szakkönyvtári seregszemle szervezői minden évben

alkalmat biztosítanak arra, hogy néhány könyvtár bemutakozzon. Idén a keszthelyi Helikon Könyvtár, a zirci Ciszterci Műemlékkönyvtár és a Gyöngyösi Ferences Könyvtár kapott lehetőséget erre a szünet után.

Kozma-Bognár József (könyvtáros, Helikon Könyvtár): **A Helikon Könyvtár, mint élő Festetics-örökség a 21. században** című előadása elején elmondta, hogy könyvtárunk egyedülálló a maga nemében. Míg a hasonló, muzeális állománnyal bíró egyházi

könyvtárak egy szervezetet alkotnak (Egyházi Könyvtárak Egyesülete), ők egyedül vannak. Ennek ellenére megpróbálják ezt a „saját magukra utaltságot” úgy megélni, hogy a rájuk bízott kincseket ne csak szakszerűen megőrizték és őrizték, hanem a nagyközönség számára is bemutassák különböző programok és projektek formájában.

Németh Gábor (osztályvezető, Országos Széchényi Könyvtár Ciszterci Műemlékkönyvtár): **Egy műemlékkönyvtár lehetőségei** címmel először a műemlékkönyvtár fogalmát boncolgatta. Elmondta, hogy ezt a könyvtár-kategóriát a történelem és a történelmi szükségszerű-

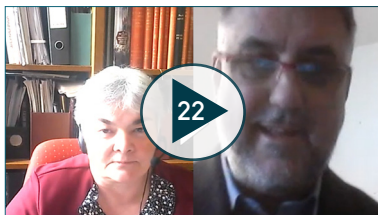
ség (államosítás) hozta létre. Továbbá, hogy tudatosan vagy sem szervezték-e így a Szakkönyvtári seregszemlét szervezők, de a most bemutatkozó három könyvtárat (Keszthely, Gyöngyös, Zirc) összeköti az OSZK-s múlt: 1948, illetve 1950 után hosszabb-rövidebb ideig az OSZK-hoz tartoztak, a zirci könyvtárat ma is az OSZK működteti. **(Keszthely:** 1948-1973-ig az OSZK tulajdonában, utána levált és a Helikon Kastély része lett; **Gyöngyös:** 1953-tól az OSZK-é, a helyén sem marad, 1979-ben kerül vissza az eredeti helyére a ferences rendházba, ott üzemeltetője 1985-től a gyöngyösi városi könyvtár,

1996-ban veszi vissza a tulajdonába a ferences rend; Zirc 1953-tól az OSZK tulajdona, 1993-ban visszaszáll a ciszterciekre a tulajdonjog, de az OSZK működteti továbbra is, napjainkig.) Németh Gábor szólt arról, hogy a zirci könyvtárnak – mint a műemlékkönyvtáraknak általában – a legfőbb feladata a turizmus kiszolgálása, ezért az egyéni és csoportos vezetések mellett elsorvad a hagyományos könyvtáros munka: katalogizálás, feltárás. Az erős turizmus mellett e könyvtárak jellemzője a minimalizált gyarapítás, a zömében védett, muzeális könyvállomány. Úgy tűnik, hogy a megőrzés és a nyilvánosság kizárják egymást. Az előadó Monok Istvánra hivatkozott, amikor azt vetette fel, hogy ezek a könyvtárak (pl. a zirci is) mintha a múzeum és könyvtár határmezsgyéjén léteznének.¹ Majd Farkas Gábor Farkast is idézte: „A műemlék könyvtárak megfagyott állapotban tárják eléink a múltat.”² Ezután a napjainkban is tartó folyamatos felújítási-megújítási munkákról beszélt, ami az épületre, a muzeális enteriőrre, modern infrastruktúrára vonatkozik, de a könyvtári munkafolyamatokra és infotechnikára is kiterjed.

A következő bemutatkozó egyházi könyvtáros kollégánk: Fáy Zoltán (könyvtárvezető, Gyöngyösi Ferences Könyvtár) volt, előadása címe: Középkori könyvtár Gyöngyösön. Ismertette – az alapvetően kolduló – ferences rend könyvgyűjteményeinek kialakulását, mely rend esetében tudatos könyvgyűjtésről a szokásos formában nem beszélhetünk. Elmondta, hogy véleménye szerint az egyházi könyvtárak nem szakkönyvtárak napjainkban, bár ha történeti szempontból vizsgáljuk, a ferences gyűjtemények már a 17. században egy-két éven belül hozzájutottak a legfrissebb teológiai irodalomhoz, tehát akkor akár (teológiai)

¹Vö.: Monok István: A könyvtár múzeuma, vagy a múzeum könyvtára? Egy közép-európai történet magyar példákkal. ▶

²Vö.: Berényi Marianna: „Megfagyott állapotban tárják eléink a múltat”: a műemlék könyvtárak helyzete és szakmai problémái Magyarországon In: Múzeumcafé. – 8 (2014/4) = 42., 54-69. p.

szakkönyvtáraknak is nevezhették őket. Ám ha a közelmúlt történelmét tekintjük, a későbbi századokat és különösen is az államosítás utáni éveket, ez a friss szerzeményezés már nem érvényesült. Ugyan az egyházi könyvtárak némelyikét tudományos könyvtárnak nevezték az államosítás után, nehezen megfogalmazható, hogy mit is takart a fogalom és nem is terjedt el a köztudatban. Ezután azokról a gyűjteményekről szólt, amelyek most a ferences rend birtokában vannak: Budapestem, Szécsényben, Szombathelyen és Gyöngyösön. Végül – megszólíttatva az előző előadások által – a jövőképről szólt. Elmondta, hogy a ferences könyvtárakban elkezdődött a muzeális kötetek digitalizálása és az alaposnak mondható kötet- és cédulakatalógusok digitalizálása is. Arra a kérdésre, hogy mi az egyházi könyvtárak küldetése (általában) napjainkban osztotta Szelestei Nagy László véleményét, miszerint a teológia terjesztése – de talán általában a kultúra terjesztése – és az evangelizáció.³

A délutáni ülészak levezető elnöke **Gerencsér Judit** (általános főigazgató-helyettes, Országos Széchényi Könyvtár) volt.

Először **Mészáros Tamás** (főosztályvezető, Országos Széchényi Könyvtár) szólt **Tömegtermelés vagy állományvédelem? Új digitalizálási gyakorlat az Országos Széchényi Könyvtárban** címmel. Elmondta, hogy a digitalizálás a nemzeti könyvtár törvényben előírt alapfeladata. Ezután a digitalizálás szempontjairól szólt, melyet jelentősen meghatároznak az idő-mennyiség-minőség koordináták. Beszélt a dokumentumok köréről (különböző dokumentumtípusok), melyek digitalizálásra várnak az OSZK-ban, majd a rendelkezésre álló, műtárgyvédelmi

³Vö.: Szelestei N. László: Egyházi könyvtárak – és alkalmazottaik In: Vigilia, 64 (1999/6) 423-426. p. ➤

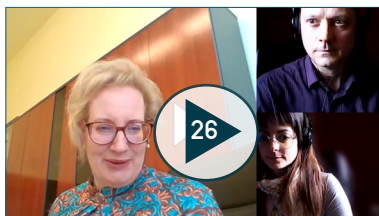

és termelékenységi szempontok alapján kiválasztott és beszerzett új eszközparkról és szoftverkörnyezetről, miközben bemutatta az OSZK új, ez év februárjában átadott Digitalizáló Központját. Megjegyezte, hogy a nagyszabású digitalizálási projekt megfelelő tervezést kíván, ismertette ennek a tervezésnek a lépéseit. A munkafolyamatot adminisztrálják, az egyes munkafolyamatokat adatlapon rögzítik, így a feladat tervezhető, végigkísérhető és ellenőrizhető. Végül a digitális tartalomszolgáltatásról szólt.

Utána **Maróthy Szilvia** (fiatal kutató, Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézet) **Ahol a bölcsészettudományi kutatások és a közgyűjtemények találkoznak: a mesterséges intelligencia** címmel tartott előadást.

Majd **Szűcs Kata Ágnes** (digitális tartalomfejlesztő, Országos Széchényi Könyvtár Digitális Bölcsészeti Központ) és **Kalcsó Gyula** (digitális tartalomfejlesztő, Országos Széchényi Könyvtár Digitális Bölcsészeti Központ) **A born digital irodalmi hagyatékok és e-mailek archiválása a közgyűjteményekben** című előadásukban a digitálisan született tartalmak megőrzéséről szóltak, azokról, melyeknek nincs analóg előzményük, és általában több fájl vagy egész könyvtárt tartalmaznak. További nehézség még, hogy különböző típusú és életkorú (különböző technikai fejlettségi szinten álló) eszközöket kell kezelni az archiválás során. Egyelőre külföldi gyakorlatok vannak csak: FRED (Forensic Recovery of Evidence Device). Szóltak még a digitális megőrzés kulcsfontosságú tevékenységeiről, konkrétan az e-mailek archiválásáról, ezek szabványi háttéréről, gyakorlati példákkal illusztrálva azokat.

A konferencia utolsó négy előadása során a kutatási adatokról és az adatkezelésről hallhattak előadásokat az érdeklődők:

- **Nagy Gyula** (főigazgató-helyettes, Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtár): **Kutatási adatkezelést támogató szolgáltatások a Szegedi Tudományegyetemen**
- **Kurucz Erika** (kutatási adatfelelős, Budapesti Corvinus Egyetem Egyetemi Könyvtár): **Új adatkezelési szolgáltatások a Corvinus Egyetemen**
- **Koltay Tibor** (ny. főiskolai tanár, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem): **A kutatási adatok minőségközpontú kezelése**
- **Lencsés Ákos** (adatspecialista, Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség): **Kutatási-adat-kezelés támogatása a KIFÜ-ben**

Az előadásokról felvétel készült, melyet közzétettek a KSH Könyvtár rendezvényéről szóló honlapján, ahonnan a prezentációk is elérhetők.

TUDÁSSZOMJ

A KÖNYVTÁRI INTÉZET KÉT TANFOLYAMÁRÓL

▶ TÓTH BEÁTA

Evangelikus Hittudományi Egyetem Könyvtára

A pandémia idején több, számomra érdekes tanfolyamról lemaradtam, mivel a hallgatói létszám mindig igen gyorsan betelt. A Könyvtári Intézet szervezésében induló MTMT-s tanfolyam hírét már korábban hallottam. Amint megnyílt a tanfolyamra jelentkezés lehetősége, azonnal regisztráltam.

2021 októberében végeztem el [Az intézményi publikációs vagyron nyilvántartása a Magyar Tudományos Művek Tárában](#) tanfolyamot az OSZK-ban. A képzést jelenléttel tartották meg több mint 30 résztvevővel. Ez volt az első MTMT-s tanfolyam, így azt is mondhatnánk, mi voltunk a tesztcsoport. Előadók között szerepelt [Áts József](#), [Balázs András](#), [Bilicsi Erika](#), [Holl András](#) és [Wolf György](#). Aki az MTMT-vel foglalkozik, annak ismerősen csengnek ezek a nevek, mert mindannyian az MTA KIK munkatársai. Az első nap elméleti bevezetője után az adatbázissal kezdtünk el ismerkedni. A résztvevők nagy hányada már ismerte, vagy dolgozott is az MTMT-vel. Könyvtárosokon kívül kiadók munkatársai is jelen voltak a képzésen. Magam 2014 óta használom az MTMT-t, folyamatosan részt vettem a betanításokon, de ettől függetlenül nagyon hasznosnak találtam ezt a tanfolyamot, mert újdonságokat is tanultam, továbbá a felmerülő kérdéseimre is választ kaptam. A programot legjobban ismerőkkel tudtunk személyesen olyan kérdéseket, problémákat megvitatni, amelyekre más csatornán nem adódik lehetőség. A frissen szerzett ismereteimet

beépíthetem a mindennapi munkámba. Az egyetemünk oktatóinak, doktoranduszainak belső használatra már készítettem egy oktatóvideót.

A harmadik napon [Bilicsi Erika](#) beszélt nekünk a DOI-ról, valamint olyan oldalakat mutatott meg, amelyek hasznosak a kutatástámogatáshoz. Utalt a [Kutatástámogatás könyvtári környezetben: szakirodalmi, tudományometriai és statisztikai adatbázis-használat](#) tanfolyamra, amelyet novemberben volt alkalmam online elvégezni. Ugyan a két tanfolyam egymástól független, de aki kutatókkal, oktatókkal dolgozik együtt, azoknak mindkettő elvégzése hasznos lehet. Ezt a tanfolyamot a „fotelemből”, otthonról tanulhattam végig, ennek kifejezetten örültem: mindent tökéletesen láttam és hallottam a laptopom előtt ülve. Oktatóink között szerepelt [Belső-Stefán Eszter](#), [Bilicsi Erika](#), [Gaálné Kalydy Dóra](#), [Haász Antal](#), [Hoczopán Szabolcs](#), [Horváth Balázs](#), [Horváth Dániel](#) és [Kálmán Rita](#). Előadást hallhattunk a DOI-ról, az EISZ működéséről, az Open Access folyóiratokról, a Compass, Web of Science, Scopus használatáról, statisztikai és egyéb adatbázisokról, közös keresőfelületekről stb. A Szegedi Tudományegyetem előfizetett adatbázisaihoz két napra hozzáférést kaptunk, így közelebbről is tanulmányozhattuk ezek használatát. Ezzel a lehetőséggel két oktatóknak tudtam idézést importálni az MTMT-be, így ezzel a sikerélménnyel is gazdagabb lettem. A távoktatási felületre feltöltött anyagok nagyon hasznosnak bizonyultak a végső teszt kitöltéséhez, amely a tanúsítvány megszerzéséhez kellett. Mindenkit biztatok, ha lehetősége nyílik arra, hogy továbbképzésre jelentkezzen, vegyen részt a Könyvtári Intézet bármelyik tanfolyamán, mert színvonalas oktatásban lesz része és az ott tanultakat később a munkájában kamatoztatni tudja. ►

NEK-KIADVÁNYOK, PATRISZTIKAI SOROZAT ÉS FOLYÓIRATOK A SAPIENTIA KÖNYVTÁRÁNAK KÖNYVAJÁNLÓJÁBAN

FLIER GERGELY

Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára

Könyvtárunk új beszerzéseiből hosszú évek óta rendszeresen állítunk össze könyvajánlókat, amihez hasonló gyakorlat sok könyvtárban létezik. Nálunk az olvasók az olvasóterem egyik tárolóján kiemelve tudják megtekinteni az általunk legérdekesebbnek gondolt új könyveket, de honlapunkon is van egy [Top 12](#) rovat, ahol a könyvek bibliográfiai adatai mellett hosszabb-rövidebb ajánlót is szoktunk írni az egyes művekhez.

Az utóbbi időszakban úgy gondoltuk, hogy ezeket a könyvválogatásokat egy-egy téma köré csoportosítjuk. Az első ilyen alkalommal a tavaly megrendezett [52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz](#) kapcsolódóan megjelent számos kiadvány adott lehetőséget. A NEK-re megjelent könyvekből merítő könyvválogatásunk olvasóink és a könyvtár facebook-oldalának követői körében is népszerű lett.

Következő könyvajánlónk apropóját az adta, hogy nemrég sikerült kiegészítenünk

a **Sources Chrétiennes** patrisztikai sorozat állományát, így az értékes kétnyelvű sorozat csaknem valamennyi kötete megtalálható már nálunk. A visszajelzések szerint ezzel a válogatásunkkal egyrészt a patrisztika kutatóinak érdeklődését is sikerült felkeltenünk, másrészt a sorozatot még nem ismerők figyelmét is felhívtuk könyvtárunknak erre az értékre.

Legutóbbi ajánlónkba – rendhagyó módon – nem könyveket, hanem **folyóiratokat válogattunk**, így szerettük volna felhívni olvasóink figyelmét ezek fontosságára is, hiszen a tudományos kutatás legfrissebb eredményei hagyományosan a folyóiratok oldalain, hasábjain jelennek meg. A rövid ismertetőkben jelöltük azt is, ha az adott folyóiratnak archívuma, közvetlen online, szabad elérése is van.

További ötleteink is vannak az elkövetkezendő hónapokra, ezekért érdemes figyelemmel követni a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtárának honlapját és Facebook-oldalát.

Magyar
Tudományos
Művek
Tára

MTMT – MI MIT JELENT A MAGYAR TUDOMÁNYOS MŰVEK TÁRÁBAN? TUDOMÁNYMETRIAI ELEMÉK

DR. DUDÁS ANIKÓ

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar Könyvtár

Az országszerte közös munkával gyarapodó, tudomány-metriai funkciókat is teljesítő Magyar Tudományos Művek Tára működésének megértése, részleteinek megvilágítása vezérelte az immár ötödik, záró szakaszához érkezett cikksorozat létrejöttét.¹ Gondolatébresztőnek bizonyult az EKE Hírlevél szerkesztőjének ötlete, a találó rovatcím is. Többször beszélgettünk az MTMT adatgondozás műhelytitkairól, a kutatóktól érkező visszajelzésekről és a gyakori kérdésekről, ezek kérdésköre is azt sugallta, hogy szükség van a tapasztalatok megosztására és további közös gondolkodás szorgalmazására.

Az itt következő összefoglalás azokat a főbb adatele-meket érinti, amelyek az MTMT rendszerét sajátos, tudomány-metriai – bibliometriai funkciók teljesítésére is alkal-mas adattárrá teszik.

A három alap-ismérv: a dokumentumtípus, a típuso-kon belül megkülönböztetett besorolások, és a tartalom kifejezőmódjára utaló jelleg rögzítése teszi alapszin-ten csoportosíthatóvá a publikációkat. A korábban már részletezett formai-műfaji szempontú felosztásnak el-sődleges célja a tudományos közlemények ilyen megkü-lönböztetése. Az MTMT tipológiája (könyv, könyvrészlet,

¹ EKE Hírlevél, Könyvtár
– Tudomány rovat:
MTMT – Mi mit jelent a
Magyar Tudományos
Művek Tárában?

[1.] Validálási fokozatok,
18 (2021/1) 36-42. p. ³⁴

[2.] Tudományos,
lektorált, 18 (2021/2)
24-30. p. ³⁵

[3.] Tudományos
jellegek, típusok és
műfajok, 18 (2021/4)
62-69. p. ³⁶

[4.] Típus – besorolás,
19 (2022/1) 55-65. ³⁷

A jelenlegi: [5.]
Tudomány-metriai
elemek

folyóiratcikk és mások) nagyvonalakban a hagyományos könyvtári tájékoztatáshoz készült bibliográfiai dokumentumfelosztást követi. A két adatelem, kiegészülve a jelleg közvetlen megjelölésével (például: **tudományos**), olyan attribútumokat képviselnek, melyek **de facto** kötelező minimumként rögzítendő metaadatok az MTMT tárában. Az említett ismérvek segítségével például kimutatható, hogy szakterületként milyen dokumentumforma terjedt el a tudományos közlésben, és milyen szakmai műfajokat kedvelnek inkább az egyes tudományágazatok művelői, ha formális publikációkról van szó.

Valamennyi diszciplínára kiterjesztett, általánosító-egységesítő publikációs nomenklatúra alkalmazása csak részben állná meg a helyét, minthogy a tudományos kutatások tárgya, módszere merőben különbözik az ágazatok gyakorlatában. Más-más vonásokat ölthetnek szakterületenként a publikációk, eltérések tapasztalhatók a kommunikációs szokásokban is. Az ágazatok közlési értékrendjét sokféle körülmény befolyásolja, sajátos közösségi paradigma alakítja a publikációs normákat. A különbségek a közleménytípusok előfordulásának gyakorisági adatai alapján is megmutatkoznak. A közleményfélék ráadásul nehezen definiálhatók szakterülettől függetlenül. Keveredhetnek a sajátosságok, példának említhetjük a tudományos igényű megírt felsőoktatási tankönyvet, mely jelleg szerint egyaránt lehet **tudományos** és **oktatási** is. A műfaji határok elmosódnak, előfordulnak szórványosan jelentkező, vagy egyedi újítások a közleménytípusok között is – gondolhatunk olyan példákra, mint a dinamikus webes, digitális interaktív felületen megjeleníthető tartalom, az integrálódó online forrás, melyek belefoglalása a kvantitatív értékelő eljárások forrásadataiba még megoldásra vár.

Mit tartunk tudományos közleménynek?

Tudományos közleménynek (publikációnak)² a közvélekedésben azt a formálisan megjelentetett művet tekintik, mely megfelel a következő elvárásoknak:

- **Rögzített:** szöveggel, vizuális elemekkel fejt ki a tartalmat, a publikáció a közölni kívánt szellemi tartalom kommunikációra alkalmas, formálisan kiadott, tartós megjelenési formában kerül a használókhoz. Elvárás, hogy a műre stabilan lehessen hivatkozni.
- Tartalma **kutatási eredményről** szól: új felismerésről, megállapításról, összefüggésről számol be, vagy új szempontú megközelítéssel tár fel, elemez, szintetizál, szisztematizál korábbi tudástartalmakat;
- **Elfogadott:** a kiadási eljárásba épített anonim lektorálási eljárás az elfogadási/befogadási folyamat első próbatétele. Az anonim bírálók szakértői munkája hozzájárul a szakmai kiadványok igényességi szintjének kialakulásához. Egyúttal olyan kontrollmechanizmust jelent, amely a színvonalas publikálás minőségbiztosítását garantálja. A publikációt befogadó kiadvány elfogadottságát, a kiadványt gondozó kiadó munkáját a kettős – hármas vakreferálás eljárása is segíti, az eljárás a hitelességbe vetett bizalom megtartásának kulcsfontosságú feltétele.
- **Publikus,** azaz hozzáférhető a szélesebb szakmai közösség számára; megismerhető, hivatkozható, véleményezhető; az új eredmények hatást gyakorolhatnak más kutatásokra, ismertté és elfogadottá válhatnak a tudományos közösségek előtt.

A tudományos kutatás – mint információs, kommunikációs folyamat – tudományos közösség nélkül nem képzelhető el. A közösség ösztönöz, befogad, elfogad, terjeszt, bírál, elismer és értékkel. A tudományos közlemény

² Az MTMT a Közlemény kifejezést használja valamennyi, a rendszerbe metaadatokkal leírt tartalmi (publikációs) egységre, közöttük a formális kiadási eljárással közreadott tudományos műveket is (tanulmány, szakcikk, tudományos szövegkiadás stb., lásd hozzá az MTMT kategóriáit a „Teljes” értékű közlemények típusairól és a besorolásokról.)

célközönsége pontosan ez a szűkebb közösség: tudós fordul tudóshoz, a pályatárs véleményezi a pályatárs dolgozatát vagy diskurzust kezdeményez a felmerülő kérdésekről. Szakértői közegnek szól, elárulja ezt a nyelvezet és a kommunikáció adott szakterület normáit követő módja is a tudományos írásmű közzétételében.

A szakterületek működését és belső fejlődését a kutatói közösség tevékenysége alakítja, e tevékenységek között is kiemelkedő szerepe van a tudományos műveknek, melyek fogadtatásának statisztikai mutatói korrelálnak a tartalmi jelentőség megítélésének közvetlen szakértői vizsgálatra támaszkodó eredményekkel. A publikáció – legyen szó önálló monográfiáról, kötetbe szerkesztett tanulmányról vagy folyóiratcikkről – végső soron a kutatási eredmények formális bejelentésének az orgánuma. Láncszem az újdonság vagy a feltárt szellemi tartalom elfogadási és közvetítési folyamatában. Hiteles forrása lesz a kutatás során feltárulkozó új tudástartalomnak, melyről tovább lehet lépni újabb összefüggések feltárása felé.³

A kutatás és innováció mérésének nemzetközi gyakorlatában szabványosítási törekvésekkel találkozhatunk a mérhetőség és értékelés egységes kezelésének megalapozásához felhasználható segédanyagok, útmutatók kíséretében.

Az egyik mérvadó, kutatás-fejlesztési fogalmakat és mérési-statisztikai módszereket szabványosító nemzetközi dokumentum a Frascati-kézikönyv⁴, melynek legutóbbi változata 2015-ben került kiadásra, az OECD (Gazdasági

³ A kapcsolódó kérdéskörökről eligazítást ad az ELTE Könyvtár- és Információtudományi Intézete kiadásában megjelent online, szabadon elérhető, előadássorozatból szerkesztett friss kiadvány: Schubert András: Hat előadás a tudományometriáról, Bp., 2022. ISBN 978-963-489-432-2 DOI 10.21862/978-963-489-432-2

⁴ OECD, Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris, 2015. DOI 10.1787/9789264239012-en honlap

Magyar fordítása: Frascati kézikönyv 2002, Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal, ford. Székely Dániel, 2004, az OECD 2002. évi kiadása alapján.

Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) gondozásában. A dokumentum elsősorban a gazdasági beruházásokra és műszaki innovációkra irányul, az ipari területeken megvalósuló innovációs beruházások statisztikai adatainak és kiértékelésének módszereire fókuszál, mégis eligazítást ad a tudományos kutatási tevékenységek egészéről, olyan közvetlenül nem érintett szereplőkről is, mint amilyenek a bölcsészeti, művészeti és társadalomtudományi kutatók és kutatási területek és a rájuk vonatkozó tudományossági kritériumok.

A dokumentum az alapkutatást, kísérleti fejlesztést és alkalmazott kutatást határolja el. Alapvető, közös követelményként említi a kutatás-fejlesztési és innovációs mérések vonatkozásában az **újszerűségi** kritérium meglétét. A célok között találjuk új ismeretek megszerzését vagy új ismeretek létrehozását és az új eljárások, termékek létrehozása céljából végzett alkotói tevékenységet.

A társadalom- és humántudományokra úgy tekint „mint az emberről, kultúráról és a társadalomról szerzett ismeretekkel foglalkozó” diszciplínákra, melyek esetében szintén relevánsak a K+F kérdései. A kézikönyv csak a leglényegesebb vonásokat érinti e területekkel kapcsolatban. Kiemeli az **újszerűség** általánosan érvényes kívánalmát, amely egyaránt vonatkozhat fogalmi, módszertani vagy empirikus részletre. Amint az újdonságérték rutinba vált át, a bevált módszerek alkalmazása már eltávolodik a kutatás-fejlesztés lényegi koncepciójától.

A dokumentum éppen ezért kizárja a tudományos tevékenységekből az oktatást, a gyakorlat-orientált, valamint az igazgatási-ügyviteli tevékenységeket, és részben a szolgáltatásokat is: a kódolást, adatgyűjtést és rögzítést, az osztályozást, a fordítást és a bibliográfiai szolgáltatást

is – ha az nem járul hozzá közvetlenül a kutatás-fejlesztés előmozdításához, sem új eredmények publikálásához. Nem számítja be a kézikönyv a megvalósíthatósági tanulmányt, a szabványosítási dokumentumot, a licencjavaslatot, a politikai töltetű elemző tanulmányt. Ami ezzel szemben számít: a kapcsolódó indikátorok között többek között kiemelkedik a publikációs kibocsátás követhetősége, a lektorált cikkek aránya, a hivatkozások mérése.⁵

⁵ Ld. hozzá: Frascati kézikönyv 2002, 2. fejezt. Alapfogalmak és konvenciók (definíciók, elhatárolások), valamint 1. melléklet. Bibliometria (21-25. pontok)

A jelentősen kibővített 2015. évi új kiadás a tudományterületek egészének nagyobb figyelmet szentel, így a humán területek publikációs tevékenységére vonatkozó meghatározások is újabb szakaszokkal bővültek, melyek hasznos iránymutatásokat adhatnak a napi gyakorlatban felmerülő bizonytalanságok elosztatásához.

Idézettség

A tudományos kutatást – a kutatói motiváció szemszögéből – a megismerés iránti vágy, a még ismeretlen felfedezése, az új összefüggések, jelenségek, dolgok feltárása hajtja. A tevékenység során új eredmények születnek, melyeket rögzíteni szükséges, hogy mások is megismerhessék és kutatásaikhoz felhasználhassák a pályatársak új eredményeit. A tudományos írásművekben ezért van olyan nagy jelentősége a hivatkozási apparátusnak: ez a technika biztosítja a tudományos információáramlás útjának követését, a dolgozatok közötti tartalmi és egyéb kapcsolódásokat.

Az elfogadottság jele, kézzelfogható, bibliometriai eszközökkel is mérhető módon, a publikáció közzététele utáni ciklusban érhető tetten, a forrásműben közölt eredmény más művekben (kutatásokban) való felhasználásában, illetve idézettségében nyilvánul meg. A kiadványok

bibliográfiai adataiból nyert **bibliometriai mutatók** számszerűsíthető indikátorokat indukálnak, ezek összehasonlításával, a tudományágazatokra jellemző törvényszerűségek kimutatásaival, különféle következtetések vonhatók le a kutatás, a tudományos élet és az új eredmények kiváltotta hatás néhány részletéről.

A matematikai-statisztikai módszerekre támaszkodva, különféle gyakorlati „metrikák” alakultak ki a tudományos kibocsátás és teljesítmény érzékeltetésére, egyéni előmenetelek, intézményi, szakterületi, országos és más szintű elemzések céljára. Az eljárásokat felhasználhatják az egyetemi rangsorolásokhoz, pályáztatáshoz, nem utolsósorban a kutatásirányítás és -finanszírozás döntéshozatali eljárásainak lefolytatásához.

Az MTMT gyakorlati bibliometriai elemei és referenciaforrásai

A bibliográfiai adatokon nyugvó legelterjedtebb indikátorok a **publikációk összes száma** – leegyszerűsített összesítéssel és típusonként; **hazai / külföldi; magyar (anyanyelvű) / idegen nyelvű** bontásban; valamint a **művet idéző más művek száma** – összesítve és típusonként.

Kifejezetten tudománymetriai célzatú – különféle súlyozásokra is alkalmas – „metrikai” adatféleségek, melyek kimutatásait az MTMT is lehetővé teszi, többféle szinten végezhető el a rendszerbe feltöltött adatok alapján: személyi, intézményi és más megközelítésekéből is. Számszerű kimutatás nyerhető például egy-egy személy munkásságáról, de vizsgálhatjuk az intézmények keresztmetszeit is. Néhányat kiemelünk a fontosabb – és érdekesebb – paraméterek közül:

- A lektorált, tudományos kiadványokban való megjelenés

SAPIENTIANA
MTID: 10014373
Rövid név: SAPIENTIANA
ISSN: 2060-3231
Honlap
Kiadó: Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola
Tudományos   Lektorált
Nem impakt faktoros
Magyar kiadású
Közlemények az MTMT-ben (334)   MTMT-ben regisztrált szerzők közleményei (288)   A folyóiratban megjelent publikációkat idéző közlemények az MTMT-ben (83)

A Sapientiana folyóirat adattalaja

VIGILIA
MTID: 1365057
Rövid név: VIGILIA
ISSN: 0042-6024
Egyéb URL
Tudományos   Lektorált
MTA értékelések: - Régészeti Tudományos Bizottság: A - Irodalomtudományi Bizottság: A - Filozófiai Tudományos Bizottság: A - Ókortörténeti Tudományos Bizottság: A - Szociológiai Tudományos Bizottság: D hazai - Néprajztudományi Bizottság: A - Történettudományi Bizottság: A
Nem impakt faktoros
Magyar kiadású
Közlemények az MTMT-ben (3102)   MTMT-ben regisztrált szerzők közleményei (2820)   A folyóiratban megjelent publikációkat idéző közlemények az MTMT-ben (1037)
A közlemények száma tájékoztató jellegű, az esetlegesen előforduló, még nem kezelt duplumokat is tartalmazza.

Törzsadatok a Vigilia folyóiratról az MTA szakbizottságainak kategóriáival

– a folyóiratok törzsadataiból származtatva és a cikkekre vetítve a rangsorolást vagy minősítést.

- A magas presztízsű folyóiratokban megjelent cikkek aránya (ezek mutatói, pl. az Impaktfaktor (IF), melynek népszerűsége visszaszorult; vagy a Scientific Journal Rankings (SJR) kvartilis-bontást alkalmazó értéke (Q1 a legrangosabb – Q4 a legalacsonyabb rang).
- A művek (és szerzők) idézettsége presztízs-értékkel minősített publikációkban, például SJR-értékkel rendelkező forrásközlemények idézettsége SJR-értékkel bíró idéző közleményekben (az MTMT-ből nyert kimutatás feltétele, hogy a folyóiratcikk-tételekben szerepeljenek a WoS és/vagy Scopus-azonosítók).
- A folyóiratok rangjának változatos adatai a referenciaforrások tükrében akár fejezet-cím is lehetne arról a kérdésről, hogy széles körben elismert tudományos indexelő szolgáltatás vajon felvette-e rendszerébe az adott periodikumot?

A kérdés tényszerű megválaszolására az MTMT folyóirat-adatait kereshetjük fel, a rendszer itt tartja nyilván a tercier indexelő szolgáltatások referenciáit, a folyóiratok tudományos és lektorált minősítését alátámasztó forrásokat. Az MTMT adattárában tudományos minősítést kap egy folyóirat, ha ajánlást

az erre a minősítésre hivatott hazai szervezet, a Magyar Tudományos Akadémia ad, illetve ha széles körben elfogadott, a folyóiratok kiadási eljárását, a szaklapok minőségét összetett kritériumok alapján vizsgáló valamely indexelő adatbázis tartja lektoráltnak és tudományosnak az adott periodikumot.

Az MTMT által figyelembe vett referenciaforrások: a Web of Science, PubMed, Scopus, Ulrich's Directory, ERIH Plus⁶, DOAJ adatbázisok, történelem területén: Hrčak (horvátországi index).

Az MTMT a folyóiratok nyilvános törzsadataiba átveszi a Scimago SJR-értékeit, rendszeres frissítésük szerint.⁷

Idézettségi számításokon alapuló indikátorok – például a Hirsch-index.

A H-index: A tudományos teljesítmény szerzői produktivitásának és hatásának jellemzésére használatos mérőszám, mely a kutató produktivitását a legtöbbet idézett publikációk kiemelésével méri.

Az MTMT gyakorlatában a tudományometriai adatok között a H-index is megjelenik az alap-indikátorok között, az általános, összefoglaló tudományometriai táblázat sorában.

A nemzetközi, két ismert citációs adatbázis (Web of Science és Scopus) és ezen indexelő szolgáltatásokhoz kötődő folyóirat-rangsorolási mutatók (IF – Journal Citation Reports, illetve az Elsevier által közreadott, szakterületenként megállapított SJR-érték) a tudományos folyóiratoknak szűkebb regionális tematikájú és terjesztésű, szerteágazó bölcsészeti és társadalomtudományi témára fókuszáló – nem angol nyelvű – címeit nem fedti le kielégítően. A hiátus kezeléséhez a hazai tudományos életben

⁶ European Reference for Humanities Plus – ERIH Plus (csak a tudományossági mérce erejéig minősít) – ld. a kritériumait ERIH

Nem szerepel a gyakorlati útmutatók között, ám hadd említsem meg ehelyütt a spanyol nyelvterület tudományometriai elemzéseit megalapozó DIALNET adatbázist, amely széleskörűen vizsgálja a nemzetközi léptékű folyóiratok valamint a spanyol regionális lapok státuszát a tudományossági indikátorok és minőségbiztosítási kritériumok komplex rendszerében, a folyóiratokon kívül a könyvek vonatkozásában is kísérletezve metrikai paraméterek meghatározásával.

⁷ Ajánljuk további információkhoz az MTMT belső felületén elérhető a Fórumon olvasható gyakori kérdéseket és válaszokat az MTMT központi munkatársaitól.

elismert további folyóiratok figyelembevételét és rangsorolását végzik el a Magyar Tudományos Akadémia osztályainak szakbizottságai, a folyóiratok tudományos presztízsének jellemzéséhez A, B, C, D kategóriákat különítenek el. Az A-tól D betűjelig terjedő skála fokozatainak nincs egységes meghatározása, a szakbizottságok saját területeik jellemzői, valamint a nagy indexelők állományából hiányzó folyóiratok egyedi mérlegelése alapján állítják össze a tudományossági mércéket megütő folyóiratok jegyzékét. „A” kategóriás folyóirat például lehet magas presztízssű, lektorált, nemzetközi terjesztésbe bekerülő lap. „B” kategóriába kerülhet a szűkebb régió témáival foglalkozó, inkább hazai közönséget megszólító periodikum, ezt követheti „C” megjelölés alatt az inkább gyakorlati vagy gyakorló szakmabeliek számára készülő – akár vegyesen tudományos cikket és ismeretterjesztő tartalmat is szolgáltató lap, míg a „D” besorolás általában már a szigorúbb kritériumokat támasztó pályázatokból és adatszolgáltatásokból való kirekesztést hozza magával a D kategóriába sorolt publikációk esetében. Hasonlóképp a szakterületi összesítő táblázatok tudományos rovatai is jelzik ezt a megkülönböztetést, egy „D” minősítésű kiadvány cikke – annak ellenére, hogy a cikknél a jelleg „Tudományos” státuszt jelez, az „egyéb” közlemények rovatba fog rendeződni.

Egyes bölcsészettudományi területeken egyetlen, „A” kategóriával jelzik a tudományos cikkek közé beszámítható befoglaló kiadvány minősítését, további kategóriát nem feltétlenül tart fenn valamennyi szakbizottsági folyóirat-jegyzék.

Szakterületi különbségek

A kutatás tárgya, módszere, az eredmények közzététele, a hivatkozás módja tekintetében is a szakterületek különböznek egymástól. A természettudomány a tágabb és szűkebb környezet, a világ törvényszerűségeinek összefüggéseit törekszik felfedezni és feltárni. A publikációknak olykor perdöntő szerepe van a felfedezés elsőbbségének elismertetésében. A bölcsészettudomány témája az emberi reflexió, az élet ábrázolása, a megismerés és a gondolkodás, az érzések, az etika szférája, a társadalom szubjektív aspektusai. A publikálási és idézési szokások különbségeit az MTMT a szakterületi táblázatok szerkezetének alakításával éri el, az MTA doktora cím pályázati követelményeihez igazodó beosztással.

MTA II. Filozófia és Történettudományok Osztálya (2022.06.07)				
Tudományos közlemények	Az utolsó tudományos fokozat (PhD) megszerzése óta (2001-)		Összesen	
Összes Közlemények száma	197	---	227	---
Könyv (összesen)	24	---	24	---
-monográfia	6	---	6	---
- magyar nyelvű	---	5	---	5
- idegen nyelvű, külföldi kiadású	---	1	---	1
- idegen nyelvű, magyar kiadású	---	0	---	0
- forráskiadvány	18	---	18	---
- tanulmánykötet (szerzőként)	0	---	0	---
- magyar nyelvű	---	0	---	0
- idegen nyelvű, külföldi kiadású	---	0	---	0
- idegen nyelvű, magyar kiadású	---	0	---	0
Könyvfejezet	17	---	18	---
- magyar nyelvű	---	8	---	9
- idegen nyelvű, külföldi kiadású	---	9	---	9
- idegen nyelvű, magyar kiadású	---	0	---	0
Szerkesztett könyv	14	---	16	---
- magyar nyelvű	---	6	---	8
- idegen nyelvű, külföldi kiadású	---	7	---	7
- idegen nyelvű, magyar kiadású	---	1	---	1
Tankönyv, felsőoktatási jegyzet	1	---	1	---
Fejezet tankönyvben, felsőoktatási jegyzetben	0	---	0	---

MTMT – Szakterületi tudománymetriai táblázat részlete egy szerzői munkásság alapján

Összefoglalás

Az MTMT bibliometriai elemei sokféle adatfeldolgozás előtt nyitják meg az utat. Változatos megközelítést és adatelemzést tesznek lehetővé. Az adatkezelők feladatkörébe a rutinszerű adatszolgáltatások közé nap mint nap beépülnek az egyedi igények, egyszerűbb és összetettebb kimutatások készítése, közöttük a „metrikai” célú adatok is. Ezeket a folyamatokat segítik a kezelőfelület praktikus menüpontjai, az eseti kéréseknek megfelelően szerkeszthető keresőpanellel, vagy a célzott lekérdezésekre szolgáló, kész sablonok alkalmazása.

A tudománymetriai elemek egyetlen kiragadott szempontot is vizsgálhatóvá tesznek az adathalmazon, de összetettebb viszonyításokat is támogatnak. A rögzíthető lekérdezési sablonok a trendek, teljesítmények, publikációs kibocsátási ciklusok hullámzását – csökkenést, növekedést – teszik követhetővé. Kísérhetők az egyéni kutatói előmenetelek, a kutatási programok eredményei és azok fogadtatása. Az MTMT tudománymetriai potenciáljának jelentősebb felhasználási területei, kimenetei dióhéjban következnek:

- Szerzőnkénti szakterületi érzékenységgű munkásság bemutatásának felületet biztosít. Az összesítő táblázatoknak többek között a kutatók egyéni előmenetele szempontjából van jelentősége.
- Intézményi adatok bemutatása, statisztikai kimutatások készíthetők.
- Szűk értelemben vett tudományos publikációk szűrésének lehetőségével célzottan fókuszálhatunk a „Teljes” tudományos közlemények adataira.
- Szakterületi keresztmetszetek nyerhetők ki.
- Szerzői és dokumentum-azonosítók rögzítése: Az MTMT

szerzői azonosítón kívül más kutatói azonosítók vehetők fel a törzsadatok közé. A dokumentum-azonosítók más típusaival együtt, a külső adatbázisok közötti átjárhatóság előfeltételei teljesülhetnek.

- A folyóiratok osztályozása többértű: a rendszer rögzíti és kíséri a tudományos/lektorált státuszt; többféle rangsort tart nyilván: presztízsértékek, szakterület-érzékeny egyéb adatokkal is részletezi a tételeket.
- Forrástételek és idézők egységes szerkezetben: A különféle külső források adatai egységes szerkezetben épülnek be az MTMT struktúrájába – többek között a tipizálás, besorolás alkalmazása révén.
- Idézettségi adatok – eseti importtal és automatikus feltöltéssel is működik, egyes területeken azonban dominál a kézi felvitel.
- Idézettségi adatok – osztályozás több szempont alapján: függő/független idéző jelölése, hazai/külföldi vonatkozások megkülönböztetése.
- Riportok, sablonok – Az adatelemzők praktikus segéd-eszköze a riportkészítési menüpont, és általában is a lekérdezési panelek egyedi megszerkesztésének rugalmas kerete. Összetettebb kimutatások készítése válik lehetővé, a lekérdezési sablonok egyedi rögzítése a munkafolyamatokat gördülékenyebbé teszik.

Az MTMT rendszere mára jelentősen megkönnyíti az egyetemeken folyó kutatási tevékenységek publikációs adatvagyonának rögzítését és statisztikai elemzését. E tendencia a forrásadatokra épülő vizualizációs alkalmazásokkal továbbviheti a tudományometriai adatelemekben rejlő lehetőségek kiaknázását – ma még talán nem ismert összefüggések feltárása felé. ►

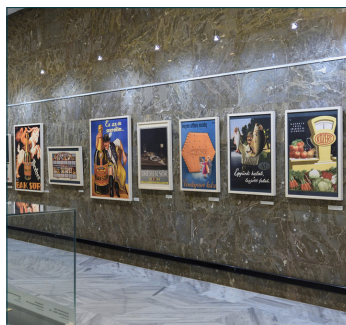
Magyar márkák,
magyar plakátok

A csokoládétól a rádióig

RÖVIDHÍREK

MAGYAR MÁRKÁK, MAGYAR PLAKÁTOK. A CSOKOLÁDÉTÓL A RÁDIÓIG

A Magyar márkák, magyar plakátok. A csokoládétól a rádióig című, könyvtárunk *Ars Librorum* kiállítóterében megtekinthető kiállítás gerincét hat magyar márkanévhez – Stühmer, Dreher, Orion, Közért, IBUSZ, Corvin Áruház – kapcsolódó grafikai plakátok adják, néhány, a márkákhoz kapcsolódó tárggyal kiegészítve.

A kiállításon sokféle jellegű és stílusú plakátot láthatnak, amelyeken keresztül bepilanthatunk az adott kor művészi irányzataiba, hétköznapi életébe, történelmébe is. Rácsodálkozhatunk arra, hogy a Frutti már csaknem száz éve a gyerekek kedvence; felfedezhetjük, hogy a Dreher nemcsak sört kínált, hanem egész márkacsaládot, többek között szódát, kekszet, csokoládét, likőrt is; megtudhatjuk, hogy az Orion-gyárban termoszkok és ventilátorok is készültek a rádiók mellett.

Egy 1951-es plakátnaptár segítségével megismerkedhetünk a fizetővendéglátók akkori sajátos feladataival; a fiatalok megérthetik, miért mondják az idősebbek még ma is gyakran a fővárosban, hogy „**lemegyek a közértbe**”; és feleleveníthetjük az egyik

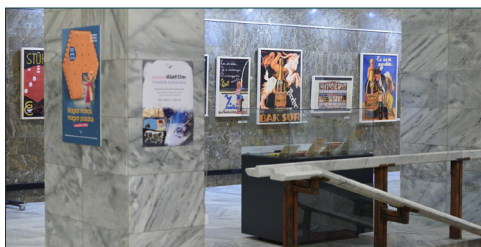
legismertebb reklámszlogent: „Legnagyobb áruház, legnagyobb választék.”

Miközben a plakátok humorán derülünk, és megcsodáljuk a művészek grafikáit, bepillantást nyerhetünk a történelembe is. Megtapasztalhatjuk, hogy nincs új a nap alatt, hogy szép nők és gyerekek ábrázolásával mindent el lehet adni a csokoládétól a rádióig. Jó szórakozást kívánunk mindenkinek, és kellemes nosztalgizást a régebb óta fiataloknak!

A kiállítás megtekinthető a könyvtár nyitvatartási idejében: hétfőnként 14–20 óra között, keddtől szombtig 9–20 óra között, 2022. szeptember 30-ig. Akiknek nincs lehetőségük ellátogatni a kiállításra, azok az OSZK blogján ► [Kopcsay Ágnes](#), a Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtár munkatársa híres magyar márkanévek történetéről szóló összeállítást olvashatják.¹ ►

¹ Forrás és fotó: oszk.hu ►

RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ

**az országos könyvtárstatisztikai adatbázis összeállításáról,
az adattisztítási feladatokról és az adatok megjelenítéséről**

2021-ben a Könyvtári Intézet Kutatási és Elemző Osztályának egyik kiemelt és nagy ráfordítást igénylő feladata volt a 2015 és 2020 közötti időszakra vonatkozó országos könyvtári statisztika idősoros egységesítése és az adatok pontosabbá tétele. Ennek érdekében adatbázis-egyesítést, -tisztítást és adatjavítást végeztünk. Az idősoros összehasonlíthatóság érdekében a meglévő adatokat közel 700 változóban egységesítettük. Évente nagyjából 4000 adatszolgáltató 700 oszlopnyi adatot töltött fel, így mi a feldolgozott öt év során keletkezett 16 millió cellányi adattal dolgoztunk. Az új adatbázist elérhetővé tettük Excel és SPSS fájlformátumban is. A fájlok közvetlenül beolvashatók a legtöbb statisztikai szoftverbe. Bővebben az adatbázisról és a változókról a Könyvtári Intézet honlapján [▶](#) lehet tájékozódni.

Az adatbázissal és a benne lévő adattömeggel az alábbi munkafolyamatokat végeztük el:

- fix változókat hoztunk létre, és ezek alá 2015-től visszamenőlegesen besoroltuk az adott változóhoz tartozó értéket. Ez a legtöbb esetben egyértelműen megtehető volt, mert az adott adat létezett minden évben, egyes esetekben viszont háttérszámításokat kellett végezni, hogy folytatható legyen az idősor;
- töröltük azoknak a celláknak a tartalmait, amelyek oda nem illő adatot tartalmaztak, jellemzően azért, mert olyan könyvtár is megadta az értéket, akire nem vonatkozott a kérdés;

- vizsgáltunk összefüggéseket a változók között és extrém értékeket, és ahol az egyértelműen megtehető volt, ott elvégeztük a javítást, ez ügyben több esetben kapcsolatba léptünk az adott adatszolgáltatóval (összefüggések vizsgálatára példa: ha nincs weblapja, akkor nem mondhatja róla, hogy akadálymentes; extrém értékre példa: egy adatszolgáltató nagyságrendekkel eltérő értéket adott meg, mint más, hasonló paraméterekkel rendelkező adatszolgáltatók, pl. az ezer forintban megadandó összeget nem osztotta ezerrel);
- felülvizsgáltuk az adatszolgáltató könyvtárak besorolását, elsősorban az „egyéb” típusba soroltakat, amelyeket egyenként besoroltunk egy relevánsabb, meglévő vagy újonnan létrehozott kategóriába;
- javítottunk elgépeléseket.

A megszerzett tapasztalatok és az adatszolgáltatói visszajelzések alapján folyamatosan bővítjük az adatlap-szintű ellenőrzőképletek sorát; immár több mint 420 ellenőrzőképlet felel azért az elektronikus beküldőfelületen, hogy a lehető legkevesebb pontatlan adat kerüljön be az adatbázisba. Ezenfelül a kitöltési útmutatót is jelentősen bővítettük és egyértelműsítettük. Az útmutató elérhető egyben, PDF-formátumban is, de a KultStatban kitölthető adatlapban az egyes cellákba kattintva közvetlenül is elolvasható az adott kérdéshez tartozó segítség.

Céljaink között nemcsak az új adatbázis létrehozása, az adatok tisztítása és a jövőbeni adatszolgáltatás adatminőségének javítása szerepelt, hanem a létrejött, harmonizált adatok bemutatása és könnyen áttekinthetővé tétele is, amelyet adatvizualizációs eszközök segítségével valósítottunk meg.²

² Forrás:
ki.oszk.hu

KI KICSODA?

KI KICSODA AZ EGYHÁZI KÖNYVTÁRAKBAN?

TÖRÖK BEÁTA

Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtára

Török Beáta

Nem tartoztam a felnővekvő felnőttek azon „osztályához”, akik már gyerekként tudtak válaszolni a „mi leszel, ha nagy leszel” kérdésre. A felelet hiánya ugyan néha elbizonytalanított, de soha el nem szomorított. Az érettségi-felvételi idején okozott némi fejtörést, és mint az előbbieket is sejtetik, nem azért vagyok könyvtáros, mert tudatosan ezt a pályát választottam.

Lépésről lépésre haladva az évekkel, 1996 áprilisában a **Szegedi Hittudományi Főiskola** (ma Gál Ferenc Egyetem) **Könyvtárába** kerültem: négy órás állást kaptam, közben negyedéves hallgató voltam ugyanitt. 1998-ban meghalt Lotz Antal atya, a könyvtár pap-tanár vezetője, s a főiskola akkori rektora engem kért fel, hogy vállaljam el az átalakulóban lévő intézmény ugyancsak alakuló könyvtárának vezetését, építését. Friss diplomával, szakmai tapasztalatok nélkül vállalkoztam a feladatra, amelynek eredménye a mai Gál Ferenc Egyetem Teológiai Karának Könyvtára. Segítséget, támogatást megannyit kaptam: a szomszédos JATE Könyvtár (ma SZTE Klebelsberg Könyvtár) munkatársaitól, az EKE tagkönyvtáraiban dolgozóktól és természetesen közvetlen kollégáimtól.

2003-ban Budapest agglomerációjába költöztem. A **Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Könyvtárába**

hívott egykori szegedi tanárom, **Várnai Jakab atya**, az induló szerzetesi főiskola egyik fenntartó rendjének előljárója. Örömmel szántam el magam az új kihívásra, amely a szegedi feladatokhoz csak alapjaiban volt hasonló. 2007 tavaszától 2012 őszéig távol voltam könyvtártól, szakmai munkától: két gyermekemmel otthon lehettem ebben a pár évben. Lassan tíz éve, hogy ismét naponta járok könyvtárba. Nem okozott nehézséget, hogy a korábban is végzett munka fonalát ismét felvegyem, ám az otthon töltött öt év annyi újat hozott a könyvtári szakmában, hogy időt kellett szánnom az új dolgok „betanulására” is. Ennek felismerése ma is komoly motivációt jelent mindennapi munkám során. A nyitott szem, az igények, feladatok változásainak követése, a kínálkozó és egyre szaporodó lehetőségek megismerése, tanulása nélkül nem működőképes a vállalatunk. Az eddig említettek egyenrangú társa a közösen végzett, együtt alakított, „átbeszél” munkavégzés, melynek híve vagyok. Ennek eredménye talán, hogy 2018-ban könyvtárunk elnyerte a Minősített Könyvtár címet, melyhez valamennyi munkatársam hozzáette azt a legjobbat, amit csak ő tudott.

Munkába lépésem idején a főiskola épületében az olvasótermi teret már szépen berendezték, ám a polcok még üresen várták a dobozokban tárolt, részben feldolgozott könyveket. A könyvtár szakszerűen feltárt állománnyal és tanulni vágyó olvasókkal történő „megtöltése”, illetve ennek megszervezése jelentette az első hónapokban a tennivalóm. Az indulást követő évek már a „klasszikus” feladatokat hozták. Könyvtárazetőként a szervezet folyamatainak koordinálása, menedzselése, a működéshez szükséges feltételek biztosítása lett a munkám. Megszervezése mindannak, hogy a Sapientia

Könyvtára betölthesse az intézményen belül bázis-szerepét és alapvető funkcióját: „az oktatás és a kutatás szakirodalmi háttereként működve, a főiskola oktatói, hallgatói kutatói és a teológia szakterületei iránt érdeklődők számára biztosítsa a szükséges nyomtatott, elektronikus tartalmakat és információkat, továbbá a felsoroltakra vonatkozó tájékoztatást.”

Találkozásom az **EKE**-vel épp 25 éve történt. Első alkalommal 1997 júniusában vettem részt az Egyesülés éves közgyűlésén, Pápán. A részletekre már csak a honlapot fellapozva emlékszem... Hamarosan aztán könyvtárvezetőként voltam jelen a rendezvényeken, a következő évek során rajzolódtott, érlelődött számomra, hogy mi is valójában az Egyesülés feladata: számunkra, egyházi könyvtárosok számára belső fórum, kifelé pedig képviselő a „civil” könyvtárak, más könyvtáros szervezetek és a döntéshozók világában. 2001-től az elnökség tagja lettem, majd 2004-től titkárként segítetttem Ásványi Ilona elnök munkáját. Többek között akkor indult a negyedéves Hírlevél, munkacsoportok jöttek létre, az éves találkozók mellett több, egy-egy napos szakmai rendezvényt is bonyolítottunk – mindezt azért, hogy a közös szakmai munka eredménye a magyar könyvtári rendszer „felhasználói” számára elérhető legyen. Sokszor úgy éreztem, hogy vállalásaim csak a munkahelyemen végzett teendők hátrébb sorolása vagy szabadidőm terhére tarthatók, ám ez az elképzelés is átalakult. Az egyesülés által létrejött érték a saját könyvtáramat is gazdagítja, az EKE könyvtárainak összefogása pedig sokkal több lehetőséget rejt, mint az egyes tagkönyvtárakban önállóan is meglévő értékek halmaza. Ha mindezeket az egyenként is hordozott értékeket egy közös projektben kamatoztatjuk, akkor egyrészt a

tagkönyvtárak egyedi értékei is láthatóbbá lesznek a nyilvánosság számára, másrészt olyan, minőségileg új „produktum” igazi alkotóivá válunk, amelyet önállóan egy-egy tagintézmény nem valósíthatna meg.

S hogy mi az, ami örömet hoz a munkám mellett? Szűkebb családom, benne kamaszodó gyermekeim nap mint nap állítanak próbatételek elé, köteleznek döntésekre, de hoznak vidámságot, beszélgetéseket és a „minden rémesen gyorsan elmúlik, változik” hangulatának a megtapasztalását, ám mindenképp értékes, együtt töltött perceket. Nagyon szeretek, szeretünk túrázni, kirándulni, „világot látni”. Hálás vagyok azért, hogy nem kell órákat utaznunk ahhoz, hogy gyönyörű helyekre eljussunk. Kertünkben kilépve egy órás séta után bármikor a Nagy-Kevélyen lehetünk, vagy átruccanhatunk a Teve-sziklához... Már-már hobbim lett a sütisütés, ami hétvégi közös „projekt” nagylányommal. Sőt, esténként előfordul, hogy a Sudoku jelent kikapcsolódást (néhány éve nem gondoltam, hogy ez a számkereső gondolkodás nekem menni fog). Olvasni leginkább munkába menet és jövet van lehetőségem (naponta majdnem két órát töltök valamilyen tömegközlekedési eszközön). A kortárs irodalom az, ami most nagyon közel áll hozzám, ha neveket kell említenem: [GreCsó Krisztián](#), [Ulickaja](#) könyvei jelentettek az elmúlt időszakban megmaradó élményt.

Végül néhány magyarázó mondat e rendhagyó „Kikicsoda” zárására. EKE Hírlevél szerkesztőjeként ezzel a számmal elköszönök a Kollégáktól. 15 évig vállaltam ezt a feladatot, mert a puszta tény, hogy negyedévente létrejön nyomtatva, összehajtogatva, postára adva, majd teljesen megújult formában – elektronikusan – egy-egy szám, sokkal több örömet jelentett, mint a munka során megtapasztalt bosszankodás,

TUDOMÁNYOS TARTALMAK ONLINE AZONOSÍTÁSA

DOI (Digital Object Identifier)

► BILICSI ERIKA

osztályvezető, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ – Szakinformatikai Osztály

► VIRÁG GABRIELLA

DOI irodavezető, Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ – Szakinformatikai Osztály

Mi a DOI?

A DOI (Digital Object Identifier) egy digitális objektum-azonosító, egyedi, permanens hivatkozás egy weboldalra, amely információkat tartalmaz például egy online dokumentumról vagy adatkészletről és annak eléréséről.

A DOI segítségével megoldható az online megjelenő közlemények egyértelmű azonosítása és elérésük hosszútávú biztosítása oly módon, hogy egy azonosítót rendelünk hozzájuk, melyet egy központi adatbázisban össze kell kapcsolni egy URL-lel, ahol az adott közlemény teljes szövege elérhető. Emellett a DOI-val ellátott közlemények egy példányát a megjelenést követően repozitóriumban kell archiválni.

Ha a közlemények online elérhetősége változik, módosítani kell a hozzá kapcsolt URL-t. Ha megszűnik a honlap, ahová a DOI továbbítja az olvasókat, a repozitóriumban tárolt példányra irányítjuk az azonosítót. Ez biztosítja a mindenkor online elérést, így a tudományos eredmények megbízhatóan és szabványosított formában idézhetők.

A DOI tehát egy egyedi azonosító, aminek a kiosztását

kontrollálni kell annak érdekében, hogy valóban egyedi tudjon maradni. A DOI regisztrációs szolgáltatást a Nemzetközi DOI Alapítvány (International DOI Foundation, IDF) ügynökségek konzorciumaként működteti, mivel a sokféle digitális tartalom adminisztrációját szinte lehetetlen lenne egyetlen központi irodában lebonyolítani.

A DOI igénylése az adott dokumentumtípustól függetlenül más és más ügynökségen keresztül zajlik, amelyek különböző területekre specializálódtak. Jelenleg 11 nemzetközi ügynökség működik.

MTA KIK DOI Iroda

Az **MTA Könyvtár és Információs Központ DOI Irodája** két ügynökséggel áll kapcsolatban. A **CrossRef** ügynökség szolgáltatásának keretében tudományos publikációk számára, a **DataCite** ügynökség szolgáltatásának keretében pedig kutatási adatok számára biztosítja a DOI regisztrációt.

A szolgáltatás igénybevétele díjfizetéshez és együttműködési megállapodás aláírásához kötött, mely az együttműködés kereteit rögzíti az MTA KIK és a partner között. A rendszerhez az azonosítók hosszútávú fenntartásának érdekében csak kiadók, szerkesztőségek, intézmények, szervezetek csatlakozhatnak, magánszemélyek – például kutatók, oktatók – számára a szolgáltatás nem elérhető. A rendszerbe való belépésnek feltétele, hogy a csatlakozó szervezetnek vállalnia kell, hogy minden tudományos kiadványán alkalmazza a DOI-t, a szolgáltatást biztosító ügynökség technikai feltételeinek megfelelően.

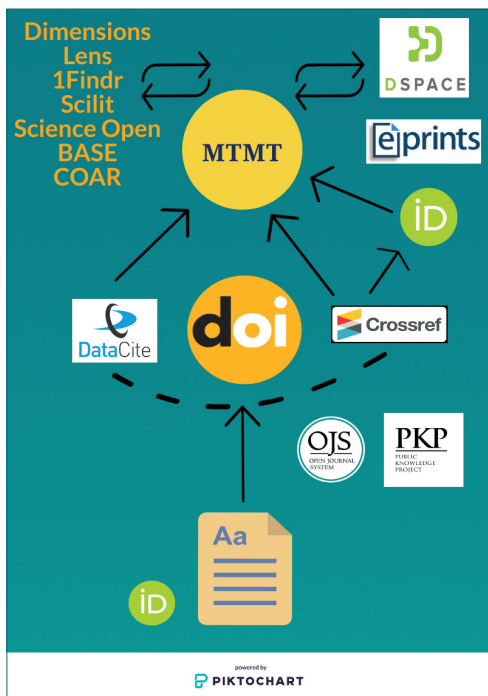
Adatcsere a DOI segítségével

A központi DOI adatbázisban az URL-en kívül az online objektumok metaadatait is rögzíteni kell, ami lehetővé teszi

az automatikus adatcserét. Így például:

- a CrossRef-es DOI-k használatával importálhatjuk a közlemények bibliográfiai adatait a Magyar Tudományos Művek Tárába (MTMT) vagy az Eprints, illetve DSpace szoftvert használó repozitóriumokba,
- a szerzők ORCID (Open Researcher and Contributor ID) profilja is a DOI azonosítók alapján gyűjti a kutatók publikációit,
- mivel a DOI egyedi azonosító, megkönnyíti a hivatkozás-keresést is, amennyiben a hivatkozott irodalomjegyzékben a szerzők feltüntetik az azonosítókat és a kiadók ezt is beküldik a központi DOI adatbázisba,
- az elmúlt években több szabadon hozzáférhető adatbázis is megjelent, amik a CrossRef ügynökség adatbázisára (is) építve teszik lehetővé a szakirodalom és az idézettség adatok keresését. Ilyen például: Dimensions, Lens, 1Findr, Scilit, Science Open, BASE, CORE.

A rendszerhez csatlakozó szervezetek az ún. prefix birtokában maguk állítják össze a DOI azonosítókat a közlemények számára. A DOI-k regisztrációját minden kiadvány online megjelenését követően el kell végezni a központi adatbázisban. A regisztráció arra alkalmas szoftverekben (pl. Open Journal Systems, Open Conference Systems) automatizálható.

A DOI felépítése

A DOI két részből áll, **prefixből** (előtagból) és **suffixből** (utótagból). A **prefix** a 10. karaktersorozattal kezdődik, majd a pont után számjegyek azonosítják a szervezetet/kiadót vagy folyóiratot. A **suffix** magát a dokumentumot azonosítja, melyet a szerkesztőségnek kell összeállítani, egy saját hatáskörben meghatározott séma szerint. Az alkalmazható karakterek a következők: "0–9", "a–z", "A_Z", "-._/".

<https://doi.org/10.5555/YRFU1371>

DOI resolver   prefix   suffix

Például:

Folyóiratok esetében: **10.12345/XY.2016.1-2.15**

Ahol a **10.12345** a fix előtag, amely azonosítja a folyóiratot, **XY** – a folyóirat rövid elnevezése, **2016** – a megjelenés éve, **1-2** – a füzet száma, **15** – a cikk sorszáma a tartalomjegyzékben.

Könyvek esetében: **10.12345/XY.2018**

Ahol a **10.12345** a fix előtag, ami azonosítja a kiadót, **XY** – a kötet rövid elnevezése, **2018** – a megjelenés éve. Ha ezt kiegészítjük még egy folyó sorszámmal, az jelölheti a fejezeteket. pl. **10.12345/XY.2018.1** ; **10.12345/XY.2018.2** stb.

A DOI-ból kattintható link a **https://doi.org/** előtaggal képezhető, a linkre kattintva pedig elérhetőnek kell lennie az objektumnak. Ha a DOI nem található (DOI Not Found üzenetet látunk) jelenthetjük a hibát az inaktív DOI azonosítóról a felelős DOI regisztrációs ügynökségnek oly módon, hogy az oldalon a „**Submit Error Report**” gombra kattintunk.

A DOI regisztráció feltétele

A DOI regisztráció szolgáltatás igénybevétele díjköteles és néhány technikai feltételhez kötött, mely ügynökségenként eltérő. Ilyen fontos feltétel az egyedi URL, a DOI linkként való megjelenítése, az irodalomjegyzékben a hivatkozott források DOI-ának feltüntetése, valamint az archiválási kötelezettség.

Az MTA KIK DOI Iroda DataCite és CrossRef tagsága révén felhatalmazott a DOI regisztrációjára, szavazó tagként képviseli a közösség igényeit. Az MTA KIK szolgáltatását igénybe vevő partnerek számára a DOI megszerzésének költsége lényegesen alacsonyabb, hiszen az éves tagsági díjat az MTA KIK fizeti, az igénylőnek csak az azonosítók után fizetendő díjat kell állnia.

A szolgáltatásért cserébe a DOI-val ellátott közlemények adatait az MTMT-ben is kérjük rögzíteni és egy példányt a REAL repozitóriumban archiválni. A szerkesztőség számára ez azért előnyös, mert az MTMT-be minden közlemény bekerül, így később statisztikák generálhatóak a kiadványokról, a REAL-ban pedig tartósan megőrzi a publikációkat az MTA KIK. Az MTMT-ből az adatok a repozitóriumok számára – így pl. REAL-ba is – átadhatók teljes szöveggel, így egyszeri feldolgozással két vagy több adatbázisban is megjelennek a publikációk adatai. Hosszútávú terveink közt szerepel, hogy az így létrejött gyűjtemény felhasználásával idézettség-keresési szolgáltatást építsünk.

Az MTA KIK DOI regisztráció szolgáltatásáról az intézmény saját oldalán bővebb információk találhatók.

8
PROGRAM

A KÖZGYŰLÉS ÉS KONFERENCIA PROGRAMJA

Az Egyházi Könyvtárak Egyesülése éves találkozója,
Pannonhalma, 2022. június 27-29.

JÚNIUS 27. HÉTFŐ

- 09.00 – 12.00 – érkezés-szállás elfoglalása – Helyszín [Hsz]: Jeges terem
- 12.00 – 13.00 – ebéd – Hsz: Diákebédlő
- 13.00 – 13.30 – regisztráció a közgyűlésre – Hsz: Díszterem
- 13.30 – 15.20 – **TISZTÚJÍTÓ KÖZGYŰLÉS DÍSZTEREM**
- 15.30 – 16.30 – találkozás Hortobágyi T. Cirill főapát úrral és a barokk ebédlő megtekintése vezetéssel – Hsz: Barokk ebédlő
- 16.30 – 17.45 – koncert (Kiss Zsolt orgonaművész, a bazilika karnagya) a Szent Márton Bazilika megtekintése vezetéssel – Hsz: Bazilika
- 18.00 – 18.45 – ökumenikus vesperás igehirdetéssel
- (szolgál: Fekete Károly püspök és Hortobágyi T. Cirill főapát) – Hsz: Bazilika
- 19.00 – 21.00 – vacsora a Viator étteremben – Hsz: Viator

JÚNIUS 28. KEDD

- 06.00 – 07.00 – fakultatív program: zsolozsma - laudes – Hsz: Bazilika
- 08.00 – 09.00 – reggeli – Hsz: Diákebédlő
- 09.00 – 12.00 – EKE konferencia a Pannonhalmi Főapátság *Megújulás* kulturális évadában: **Megújulás a Covid után... a folyamatosan változó világban 1.** – Hsz: Díszterem
- 12.00 – 13.00 – ebéd – Hsz: Diákebédlő
- 13.00 – 13.30 – fakultatív program: zsolozsma - napközi imaóra – Hsz: Bazilika
- 13.30 – 15.40 – a gyűjtemények (könyvtár, levéltár, múzeum) megtekintése három csoportban

- **16.00 – 18.30 – FAKULTATÍV PROGRAM:**

- **1.** pincelátogatás borkóstolóval: a jelentkezéskor előzetesen regisztráltak számára – a jelentkezők létszámától függően egy vagy két csoportban – **16.00–17.15 és 17.15-18.30**
- **2.** A Boldogasszony-kápolna és a kriptá megtekintése vezetéssel és a kápolna mögötti kilátók (Boldog Mór kilátó és lombkorona tanösvény) felkeresése – **16.00–18.30**
- **3.** Egyéni séta az arborétumban és a gyógynövénykertben – **16.00-18.30** – az Illatmúzeum csak **10.00–15.00 óráig** tart nyitva, megtekintésére szerda délután van lehetőség!! Arborétum és gyógynövénykert
- **19.00 – 20.00** – vacsora – Hsz: Diákebédlő
- **20.00** – meglepetés program – Hsz: Könyvtár

JÚNIUS 29. SZERDA

- **06.00 – 07.00** – fakultatív program: zsoltosma - laudes – Hsz: Bazilika
- **08.00 – 09.00** – reggeli – Hsz: Diákebédlő
- **09.00 – 11.15** – EKE szakmai délelőtt a Pannonhalmi Főapátság *Megújulás* kulturális évadában: **Megújulás a Covid után... a folyamatosan változó világban 2.** – Hsz: Díszterem
- **11.15 – 12.00** – fakultatív program: a Megújulás időszaki kiállítás megtekintése és az ajándékbolt felkeresése – Hsz: Kiállítóterem és ajándékbolt
- **12.00 – 13.00** – ebéd – Hsz: Diákebédlő
- **13.00 – 13.30** – fakultatív program: napközi imaóra – Hsz: Bazilika
- **13.00 – 16.00** – fakultatív programok: Séta az arborétumban és a gyógynövénykertben, az Illatmúzeum **(nyitva: 10.00 – 15.00)**, a teaház, a gyógynövénymanufaktúra és a levendulaolaj-lepárlás folyamatát ismertető bemutató egyéni megtekintése Amennyiben még virágzik a levendula: Levendula szedd magad! Az aratótáska méretétől függően: **1500/2500 Ft** a költség, ezt egyénileg kell helyben rendezni.

Jelenlétével hozzájárul, hogy a programon készült fényképeket az Egyesülés a honlapján és közösségi oldalán nyilvánossá tegye.

EKE KONFERENCIA – MEGÚJULÁS A COVID UTÁN... A FOLYAMATOSAN VÁLTOZÓ VILÁGBAN 1.

Időpont: 2022. június 28. kedd

Helyszín: Pannonhalmi Főapátság - Díszterem

... felejem, ami mögöttem van,
és nekifeszülök annak, ami előttem van. (Fil 3,13b)

- **09.00 – 09.30** – A Pannonhalma image-film megtekintése
- **09.30 – 09.45** – Köszöntő – ima
- **09.45 – 10.15** – **Szóllás Péter** (EMMI Könyvtári és Levéltári Főosztály vezetője): A hazai könyvtárügy aktuális helyzete, jövőbeni célkitűzései
- **10.15 – 10.45** – **Rózsa Dávid** (OSZK főigazgatója): Országos és nemzeti: könyvtári fejlesztések és tervek
- **10.45 – 11.00** – szünet
- **11.00 – 11.30** – **Dejcsics Konrád** (Pannonhalmi Főapátság kulturális igazgatója): Újat és régít. A Pannonhalmi Főapátság kulturális küldetése
- **11.30 – 12.00** – **Ásványi Ilona** (Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár igazgatója): Az egyházi könyvtárak útkeresése az 1990-es évek második felétől napjainkig

EKE SZAKMAI DÉLELŐTT – MEGÚJULÁS A COVID UTÁN... A FOLYAMATOSAN VÁLTOZÓ VILÁGBAN 2.

Időpont: 2022. június 29. szerda

Helyszín: Pannonhalmi Főapátság - Díszterem

„Mester, egész éjszaka keményen dolgoztunk, és semmit sem fogtunk,
de a te szavadra kivetem a hálókat.” (Lk 5,5)

- **09.00 – 09.05** – Köszöntő- bevezető
- **09.05 – 09.20** – **Schmelczer-Pohánka Éva**: A Pécsi Egyházmegyei Könyvtár újjászűletése

- **09.20 – 09.35** – **Szalai Katalin:** „Mert ők őrizik az ti lelkeket” – Kódexmunkálatok Esztergomban
- **09.35 – 09.50** – **Grócz Zita:** Kis lépések, nagy ugrások... kódexek, ritkaságok feldolgozása Kalocsán
- **09.50 – 10.05** – **Tamási Balázs:** Héber kéziratok restaurálása és digitalizálása az OR-ZSE Könyvtárában
- **10.05 – 10.20** – **Veres Anna Mária:** Átmeneti élet a Ráday könyvtárban a régi és az új korszak között
- **10.20 – 10.35** – **Mészáros Kornélia:** Könyvtár: 0-24
- **10.35 – 10.50** – **Baranya Péter:** A megújított Unitas katalógus bemutatása
- **10.50 – 11.05** – **Kovács Áron – Pavlics Tamás** (börtönmuzeumi főelőadó): Lelkiségi könyvtár a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtönben
- **11.05 – 11.15** – **Ásványi Ilona:** A Gerő Éva, Gerő Katalin, Gerő Gyula Alap hírei ►

ÖRÖKZÖLD A KÖNYV VILÁGKONGRESSZUSA

▶ HAVASI ZOLTÁN

Kép: Fortepan /
Székely Tamás

Reményekre és bizakodásra jogosított minket az 1972-es nemzetközi könyvvév. Úgy véltük akkor: a népek találkozhatnak művelődési szándékaikban. Ünnepinek, felemelőnek tekintettük, hogy az UNESCO kezdeményezésére sok országban ismerhetik meg 1972-ben a könyv chartáját, a „könyvtörvényt”. Felemelő tudat volt ez, holott ennek az alapokmánynak a szövege nem is volt annyira emelkedett hangú, inkább tárgyilagos volt, nélkülözte a lelkendezést. Kötelességekre emlékeztetett kormányokat, intézményeket, a könyvellátásra hivatott szerveket és szervezeteket. Nem vészkiáltás volt az indítéka. Kétséget sem hagyott a könyv szerepe, sorsa, holnapja felől. Érdemes volt nekünk, magyaroknak is bekapcsolódnunk az UNESCO által kezdeményezett mozgolódásba, mert bennünk élt a jobb és jobban igénye. Társadalmunk jelentős rétegeiben már az új életformából fakadó éhség munkált. Éhe a szónak. Az értelem keresése. Tudtuk: a világ sok táján pedig még egyáltalán a betű iránti igény volt csak a mozgató erő. Ezt a jelenséget ismerték fel az 1972-es nemzetközi könyvvév szervezői, amikor a „Könyvéhség” című kötetüket tervezték. De azokban az országokban sem volt része még a könyv minden ember életének, ahol a könyvkiadás virágzott. Sőt, különböző vizsgálatok egybehangzó megállapítása szerint: a nem-olvasók százalékaránya egyre nőtt. A világ változása, minden új jelenség ellenére mégis joggal hihettük: a könyv az ismeretek mélyebb gyarapításának,

az elemző elsajátításnak hatékony eszköze maradt. A mindennapi megismerés mellett a tudományos megismerés, valamint a művészi megismerés elősegítésére hivatott. Az irodalom, a tudomány s egyéb ismeretek rögzítésének fő eszköze volt, a jelenben is az, a holnapja se vitatható. Tíz évvel ezelőtt a könyv, a televízió térhódítása ellenére, nem veszített nagy népszerűségéből sőt, hatékonysága – a magyar társadalom viszonyai között különösen – növekedett. Míg 1960-ban (az összes kiadványok példányszámán belül) a kiadott könyvek példányszáma 34 millió felett volt Magyarországon, addig 1970-ben megközelítette az 50 milliót. Az 1982-es évre, a Könyv Világkongresszusára készülődve arról adhatunk számot, hogy 1980-ban a Magyarországon kiadott könyvek példányszáma a 95 milliót közelítette meg. De a könyvkiadás mutatók számszerű eredményei nem homályosíthatják el a mi szemeinket sem, mert az olvasás minőségének alakulásával mi sem vagyunk elégedettek. Nem dughatjuk homokba a fejünket, nem lehetnek közömbösek a mi számunkra sem az olvasási kultúra alakulását befolyásoló tényezők. Kaptuk a hírt: „az olvasó társadalom felé” lesz a jelszava annak a világkongresszusnak, amelyet az UNESCO hív össze 1982-re, az 1972-ben rendezett nemzetközi könyvév tizedik évfordulójára. A nemzetközi könyvév a könyvek segítségével elérhető fejlődés intenzív fokozását állította előtérbe egy évtizedre. Az 1982. évi világkongresszus azokra az új kihívásokra tereli a figyelmet, amelyekkel az 1980-as években találja szemben magát a könyvekkel foglalkozó emberek nemzetközi közössége. Az UNESCO arra fogja ösztönözni a kongresszus résztvevőit, hogy a következő évtized könyvterjesztését és olvasási kultúráját befolyásoló legfontosabb kérdésekkel foglalkozzanak, és olyan

világméretű akcióprogramot dolgozzanak ki, amely jelentős mértékben hozzájárul az „olvasó társadalom” megteremtéséhez. Számos olyan kérdés merülhet fel, amely a könyvvvel foglalkozó szakemberek fő gondjai közé tartozik az egész világon: a könyv helyzete a Nemzetközi Könyvvé után tíz évvel; milyen stratégiát követnek az egyes országok a könyvvvel kapcsolatban; a nyomtatott szó és az ennél modernebb technológiák hatása a könyv jövőjére; a könyvek nemzetközi áramlása és az UNESCO szerepe a 80-as évek fejlődésében. Érdeklődéssel tekintünk mi is a Könyv Világkongresszusa elé.¹ ►

¹ Forrás: Magyar Könyvszemle 98 (1982/1) 76-77 p.

WEBOGRÁFIA

- 1 ► <http://eke.hu>
- 2 ► <https://www.facebook.com/Esztergomi-F%C5%91sz%C3%A9kesegyh%C3%A1zi-K%C3%B6nyvt%C3%A1r-103010708904065/photos/pcb.142724288266040/142722441599558/>
- 3 ► http://esztergom.bibliotheca.hu/scan/ms_i_22/index.html
- 4 ► http://esztergom.bibliotheca.hu/scan/ms_i_21/index.html
- 5 ► <http://www.bibliotheca.hu/bakocz>
- 6 ► http://esztergom.bibliotheca.hu/scan/ms_i_3_a/index.html
- 7 ► http://esztergom.bibliotheca.hu/scan/ms_i_3_b/index.html
- 8 ► http://esztergom.bibliotheca.hu/scan/ms_i_3_c/index.html
- 9 ► http://esztergom.bibliotheca.hu/scan/ms_i_3_d/index.html
- 10 ► http://esztergom.bibliotheca.hu/scan/ms_ii_1/index.html
- 11 ► http://esztergom.bibliotheca.hu/scan/ms_iii_178/index.html
- 12 ► <http://bibliotheca.hu/muzeum/kodex2022/index.htm>
- 13 ► <http://bibliotheca.hu/muzeum/kodex2022/index.htm>
- 14 ► <http://www.bibliotheca.hu/digitalis/kodexek.htm>
- 15 ► <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45545/kalman-rita-koszontoje>
- 16 ► <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45548/mit-tud-egy-konyvrestaurator>
- 17 ► <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45551/konyvrestauralas-az-egyetemi-konyvtarban>

- 18 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45554/uj-utakon-az-orszagos-konyvtari-statisztika>
- 19 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45563/a-helikon-konyvtar-mint-elo-festetics-orokseg-a-21-szazadban>
- 20 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45593/egy-m-emlekkonyvtar-lehetosegei>
- 21 http://real.mtak.hu/81567/1/2018_Monok_konyvtar_muzeum_Szogi_2018.pdf
- 22 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45602/kozepkori-konyvtar-gyongyoson>
- 23 https://vigilia.hu/archivum/index.php?route=product/product&product_id=19424
- 24 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45605/tomegtermeles-vagy-allomanyvedelem>
- 25 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45608/ahol-a-bolcseszettudomanyi-kutatasok-es-a-kozgy-jtemenyek-talalkoznak-a-mesterseges-intelligencia>
- 26 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45611/a-born-digital-irodalmi-hagyatekok-es-e-mailek-archivalasa-a-kozgy-jtemenyekben>
- 27 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45617/kutatasi-adatkezelest-tamogato-szolgaltatasok-a-szegedi-tudomanyegyetemen>
- 28 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45620/uj-adatkezesi-szolgaltatasok-a-corvinus-egyetemen>
- 29 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45614/a-kutatasi-adatok-minosegkozpontu-kezelese>
- 30 <http://kshkonyvtar.videotorium.hu/hu/recordings/45626/kutatasiadat-kezeles-tamogatasa-a-kifu-ben>
- 31 http://konyvtar.ksh.hu/index.php?s=seregszemle_2022
- 32 <https://sapientia.hu/konyvtar/top12>
- 33 <https://www.facebook.com/sapientiakonyvtar>
- 34 https://www.eke.hu/sites/default/files/2021_01_kicsi_drdudasaniko.pdf
- 35 https://www.eke.hu/sites/default/files/2021_02_resz6_mtmt.pdf
- 36 https://www.eke.hu/sites/default/files/2021_04_resz11.pdf
- 37 https://www.eke.hu/sites/default/files/2022_01_resz10.pdf
- 38 <https://doi.org/10.21862/978-963-489-432-2>
- 39 <https://doi.org/10.1787/9789264239012-en>
- 40 <http://oe.cd/frascati>
- 41 <https://nkfih.gov.hu/hivatalrol/jogelod-szervezetek/frascati-kezikonyv>
- 42 <https://dbh.nsd.uib.no/publiseringsskanaler/erihplus/>
- 43 https://nemzetikonyvtar.blog.hu/tags/magyar_m%C3%A1rk%C3%A1k
- 44 <http://www.oszk.hu/kiallitasok/magyar-markak-magyar-plakatok-csokoladetol-radioig>
- 45 <https://ki.oszk.hu/dokumentumtar/konyvtari-statisztika-harmonizalt-idosoros-adatbazisa-2015-2020>
- 46 <https://ki.oszk.hu/adatvizualizacio>
- 47 <https://ki.oszk.hu/hir/kutatasi-es-elemzo-osztaly/rovid-osszefoglalo-az-orszagos-konyvtarstatisztikai-adatbazis>
- 48 <https://openaccess.mtak.hu/doi/>

Az Egyesülés Hírlevele évente négyszer jelenik meg. Az EKE Hírlevél célja, hogy az Egyesülés tagkönyvtárai megismerjék egymást, megoszthassák egymással híreiket, fejlesztéseiket, és a szakmát érintő kérdésekről is tájékozódhassanak. Az EKE Hírlevél további célja, hogy a nem egyházi könyvtárban dolgozó kollégák megismerjenek bennünket, életünket és szakmai munkánkat.